

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

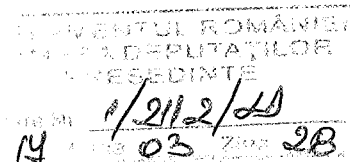
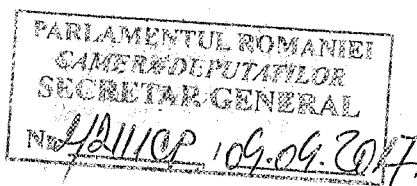
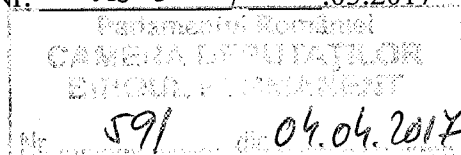
Strada Lev Tolstoi nr.22-24 Sector 1 cod 011948 București

Telefon: (+40) 21.30.78.731; Fax : (+40)21.30.78.884

www.curteadeconturi.ro

Cabinet Președinte

Nr. 2803 / 23.03.2017

EXCELENȚEI SALE,

Domnului NICOLAE LIVIU DRAGNEA

PREȘEDINTE AL CAMEREI DEPUTAȚILOR

Domnule Președinte, avem onoarea să vă transmitem alăturat, *Sinteza Raportului de audit al performanței privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni pe perioada 2013-2016*, raport încheiat de Curtea de Conturi a României, urmare derulării misiunii de audit al performanței la *Ministerul Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni* și la *Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni*.

Sinteza Raportului a fost aprobată de Plenul Curții de Conturi a României prin Hotărârea nr. 91/16.03.2017.

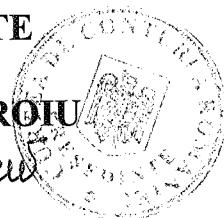
Din auditul efectuat la aceste entități a rezultat faptul că preocuparea factorilor decidenți cu atribuții în relația cu comunitățile de români din afara granițelor țării trebuie să se îndrepte în principal asupra **creării unui cadru instituțional unitar** în ceea ce privește desfășurarea activităților de sprijinire a acestor comunități, în baza unei *Strategii naționale pe termen mediu și lung*, care să angreneze toate entitățile cu atribuții în acest domeniu.

În acest context, sunt necesare o serie de îmbunătățiri în sfera de activitate a **domeniului auditat**, în principal în ceea ce privește: asigurarea resurselor materiale și financiare necesare îndeplinirii activităților de sprijinire a comunităților de români din afara granițelor țării; efectuarea unei monitorizări permanente pe parcursul derulării proiectelor ce au ca obiectiv sprijinirea românilor de pretutindeni; elaborarea unor proceduri în baza cărora să fie evaluate proiectele derulate în sprijinul acestor comunități; efectuarea de analize asupra factorilor în funcție de care sunt acordate finanțările pentru proiecte/ programe de sprijinire a românilor de pretutindeni.

Vă rog să primiți asigurarea înaltei mele considerații.

PREȘEDINTE

Nicolae VĂCĂROIU

CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI

Departamentul IV

Strada Lev Tolstoi nr.22-24 Sector 1 cod 011948 București

Telefon:0213078714; e-mail: departamentIV@rcc.ro

www.curteadeconturi.ro

SINTEZA

*raportului de audit al performanței
privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni
pe perioada 2013-2016*

la

*Ministerul Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru
Relația cu Românii de Pretutindeni și Institutul "Eudoxiu
Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni*

București 2016

CUPRINS

I. PREZENTARE GENERALĂ	3
1.1. Motivarea propunerii de realizare a temei de audit al performanței.....	3
1.2. Obiectivul general și obiectivele specifice ale auditului performanței.....	3
1.3. Prezentarea sintetică a contextului în care se desfășoară activitatea de închiriere a spațiilor necesare desfășurării activității personalului diplomatic român în străinătate.....	4
1.4. Evoluția indicatorilor economico-financiari care caracterizează activitatea auditată.....	8
1.5. Criteriile de audit utilizate pentru evaluarea performanței activității auditate....	8
1.6. Descrierea metodologiei de audit, a procedurilor de audit utilizate pentru colectarea, analizarea și interpretarea probelor de audit.....	9
II. SINTEZA PRINCIPALELOR CONSTATĂRI ȘI CONCLUZII REZULTATE CA URMARE A DESFĂȘURĂRII MISIUNII DE AUDIT AL PERFORMANȚEI..	10
Evaluarea strategiilor, modului de fundamentare a bugetului și modului de evaluare a proiectelor	10
Evaluarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în utilizarea fondurilor publice alocate păstrării identității naționale, informării și promovării intereselor românilor de pretutindeni.....	13
Evaluarea modului de realizare a acțiunilor proprii Departamentului Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni pentru sprijinirea românilor de pretutindeni și gradul de realizare a obiectivelor specifice acestor acțiuni	17
Evaluarea cadrului legal specific domeniului auditat precum și a modului în care acesta a influențat activitatea privind sprijinirea românilor de pretutindeni în perioada 2013-2016	18
Evaluarea controalelor efectuate de către Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni asupra modului de utilizare a fondurilor destinate programului de sprijinire a românilor de pretutindeni.....	19
Evaluarea activității derulate la nivelul Institutului Eudoxiu Hurmuzachi pentru românii de pretutindeni pentru acțiuni destinate sprijinirii românilor de pretutindeni.....	20
III. PUNCTUL DE VEDERE AL CONDUCERII MAE	25
IV. MĂSURI LUATE DE CONDUCERE ÎN TIMPUL MISIUNII.....	25
V. CONCLUZIE GENERALĂ ȘI RECOMANDĂRI	25

I. PREZENTAREA GENERALĂ

Prin OUG 1/2017 pentru stabilirea unor măsuri în domeniul administrației publice centrale și pentru modificarea și completarea unor acte normative, s-a înființat Ministerul pentru Românii de Pretutindeni, prin preluarea activităților și structurilor din domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe.

La data intrării în vigoare a Hotărârii Guvernului privind organizarea și funcționarea Ministerului pentru Românii de Pretutindeni, Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru Românii de Pretutindeni trece din subordinea Ministerului Afacerilor Externe în subordinea Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

1.1 Motivarea propunerii de realizare a temei de audit al performanței

Auditurile efectuate de către Curtea de Conturi, precum și informațiile prezentate în mass-media, au furnizat indicii că la nivelul Departamentului pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (DPRRP) se manifestă o slabă performanță managerială și un mediu de control intern vulnerabil.

Impactul preconizat al rezultatelor auditului performanței l-a constituit evaluarea principiilor economicității, eficienței și eficacității în gestionarea bugetului alocat desfășurării activității destinate românilor de pretutindeni, precum și identificarea vulnerabilităților în utilizarea fondurilor publice alocate pentru finanțarea acestor activități.

Destinatarii raportului de audit al performanței sunt:

- Administrația Prezidențială;
- Parlamentul României;
- Comisiile de specialitate din Parlamentul României;
- Ministerul pentru Românii de Pretutindeni;
- Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru românii de pretutindeni;
- Curtea de Conturi a României

1.2 Obiectivul general și obiectivele specifice auditului performanței privind sprijinirea românilor de pretutindeni, precum și analiza perspectivei din punct de vedere al economicității, eficienței și eficacității

Inițierea și desfășurarea prezentei acțiuni de audit al performanței au la bază mandatul legal conferit de prevederile art.140 din Constituția României și ale Legii nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României, republicată.

Misiunea de audit al performanței a fost efectuată în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate în baza standardelor internaționale de audit.

Pornind de la **obiectivul general al auditului performanței** programelor/proiectelor derulate de către **Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni și Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru românii de pretutindeni** și anume acela de a evalua modul de derulare a programului privind sprijinirea românilor de pretutindeni, au fost definitive și formulate următoarele **obiective specifice**:

- Evaluarea Strategiei/politicilor guvernamentale în domeniul relației cu românii de pretutindeni;
- Evaluarea modului de realizare a programelor desfășurate în baza contractelor de finanțare derulate de către entitățile auditate în perioada 2013-2016;
- Evaluarea modului de realizare a acțiunilor proprii pentru sprijinirea românilor de pretutindeni și gradul de realizare a obiectivelor specifice acestor acțiuni;
- Evaluarea cadrului legal specific domeniului auditat precum și a modului în care acesta a influențat activitatea privind sprijinirea românilor de pretutindeni în perioada 2013-2016;
- Evaluarea controlului efectuat de către Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de

Pretutindeni asupra modului de utilizare a fondurilor destinate programului sprijinirea românilor de pretutindeni;

- Evaluarea activității derulate la nivelul Institutului "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni, în perioada 2013-2016, pentru acțiuni destinate sprijinirii românilor de pretutindeni.

Auditul s-a concentrat pe identificarea, verificarea și analizarea rezultatelor, prezenta acțiune propunându-și o **abordare orientată pe rezultate**, iar analiza performanței s-a făcut în contextul celor „3E”, astfel:

- ✦ **evaluarea economicității** modului de utilizare a fondurilor publice destinate programului de sprijinire a românilor de pretutindeni, a măsurii în care s-a asigurat minimizarea costului resurselor utilizate, fără a compromite realizarea în bune condiții a obiectivelor declarate;

- ✦ **evaluarea eficienței** modului de implementare a programului de sprijinire a românilor de pretutindeni, a raportului dintre rezultatele obținute și resursele utilizate pentru realizarea obiectivelor. În cazul de față, prin prisma acestui criteriu s-a analizat în ce măsură resursele financiare alocate, au contribuit la maximizarea rezultatelor obținute: creșterea numărului de români din afara granițelor țării care au beneficiat de sprijin din partea statului român, creșterea gradului de conștientizare a identității naționale, creșterea numărului de elevi care trăiesc în afara țării și care studiază limba română;

- ✦ **evaluarea eficacității** modului de implementare a programului de sprijinire a românilor de pretutindeni, a gradului de îndeplinire a obiectivelor programate a se obține în urma finanțării românilor de pretutindeni, evaluarea relației dintre impactul dorit și impactul efectiv realizat, respectiv dacă alocarea de fonduri publice a avut ca rezultat consolidarea identității naționale și lingvistice a românilor care trăiesc în afara granițelor.

1.3 Prezentarea sintetică a contextului instituțional în care se desfășoară activitatea de sprijinire a românilor de pretutindeni

- ✦ **Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (DPRRP)**, a funcționat în perioada auditată ca structură fără personalitate juridică în cadrul Ministerului Afacerilor Externe, fiind condus de un ministru delegat aflat în coordonarea ministrului de externe.

DPRRP a avut ca obiect de activitate să elaboreze și aplice politica statului român în domeniul relațiilor cu comunitățile românești din afara granițelor și să acționeze pentru întărirea legăturilor cu românii din afara frontierelor României pentru păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase.

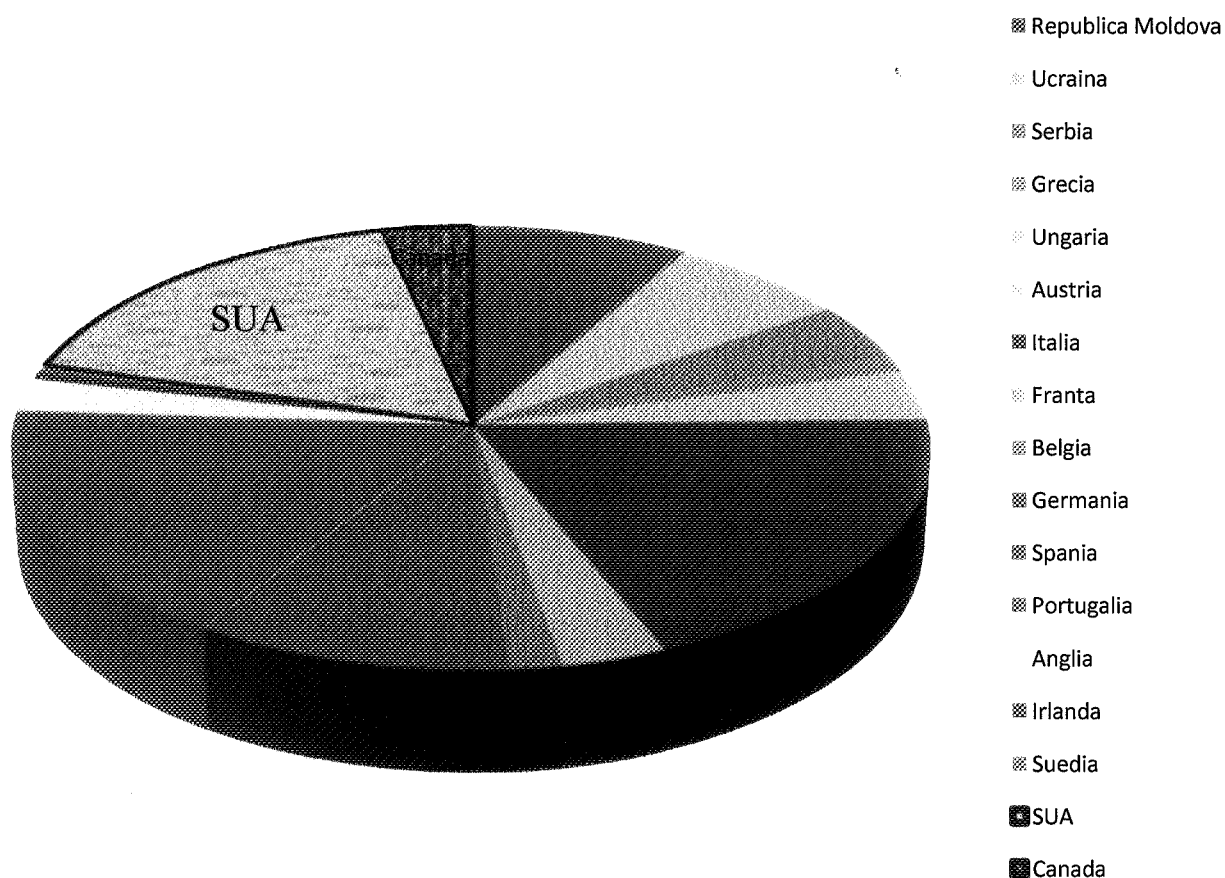
- ✦ **Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru Românii de Pretutindeni (IEH)** funcționează în baza Legii nr. 299/2007 *privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni*, republicată, sub forma *Institutului "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni*, instituție publică cu personalitate juridică proprie, în subordinea Ministerului Afacerilor Externe și în coordonarea ministrului delegat pentru relațiile cu românii de pretutindeni.

Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru Românii de Pretutindeni (IEH) este instituția de profil, de interes național, care elaborează propuneri și proiecte de menținere și promovare a identității naționale prin educație, cultură și spiritualitate.

Potrivit HG nr. 857/2013 *privind organizarea și funcționarea Institutului "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni*, instituția are ca scop, derularea de programe pentru promovarea valorilor culturale românești, în principal în rândul etnicilor români din cadrul comunităților istorice românești din afara teritoriului României.

- ✦ **Oficiul pentru Românii din Străinătate (ORS)**, structură din cadrul Ministerului Afacerilor Externe care coordonează implementarea, prin intermediul misiunilor diplomatice ale României, a Strategiei MAE pentru comunitățile românești din străinătate, ca interfață directă a statului român în procesul de relaționare cu comunitățile românești stabilite în afara granițelor țării.

Pe baza estimărilor realizate de misiunile diplomatice din străinătate, Oficiul pentru Românii din Străinătate a furnizat informații potrivit cărora în luna mai 2016, repartizarea pe țări a persoanelor de origine română aflate în străinătate, se prezintă astfel:

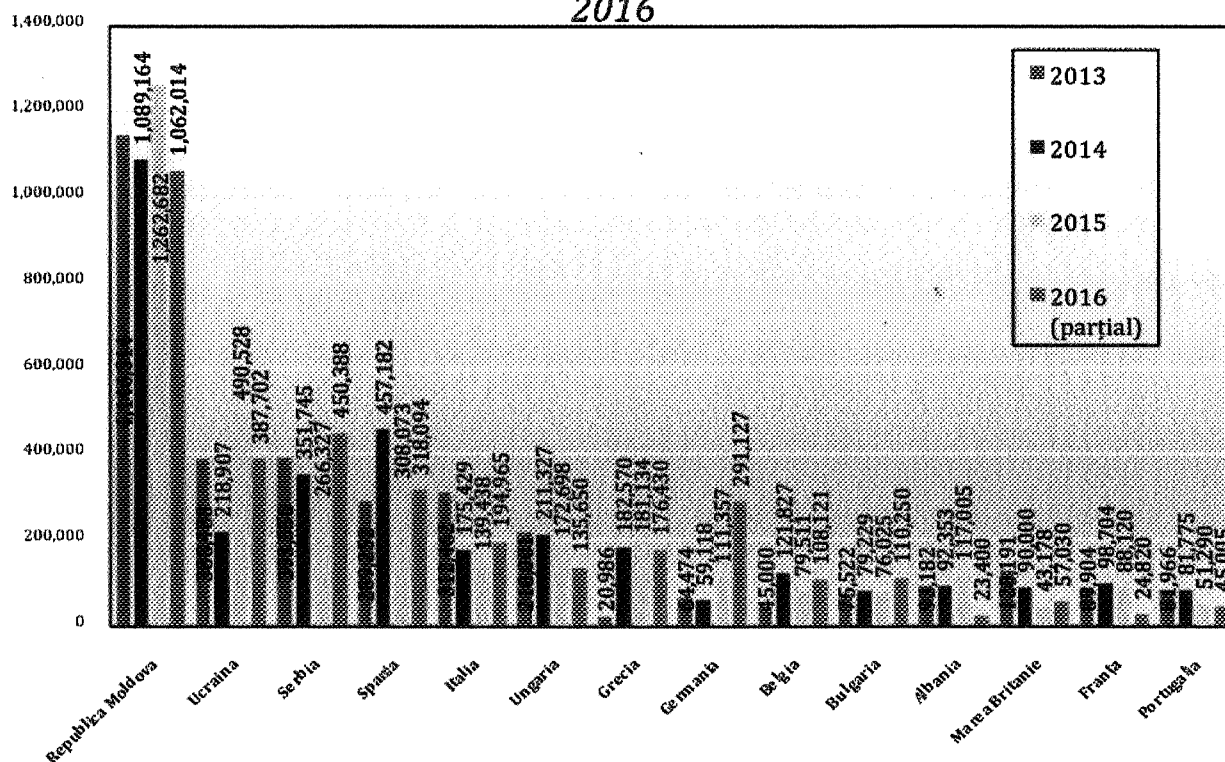

Valoarea fondurilor alocate de la bugetul de stat în perioada 2013-2016 pentru sprijinirea românilor de pretutindeni, a fost de **20.151.648 lei**, fiind repartizată pe țări astfel:

Țara	Fonduri alocate de la bugetul de stat				-lei-
	2013	2014	2015	2016 (până la 31.08.2016)	Total
România	2.029.736	1.624.372	1.052.460	879.789	5.586.357
Republica Moldova	1.146.314	1.089.164	1.262.682	1.062.014	4.560.174
Ucraina	388.488	218.907	490.528	387.702	1.485.625
Serbia	393.550	351.745	266.327	450.388	1.462.009
Spania	289.252	457.182	308.073	318.094	1.372.601
Italia	312.462	175.429	139.438	194.965	822.294
Ungaria	218.001	211.327	172.698	135.650	737.675
Grecia	20.986	182.570	181.134	176.430	561.120
Germania	64.474	59.118	111.357	291.127	526.076
Belgia	45.000	121.827	79.511	108.121	354.459
Bulgaria	75.522	79.229	76.025	110.250	341.026
Albania	93.182	92.353	117.005	23.400	325.939
Marea Britanie	128.191	90.000	43.178	57.030	318.399
Franta	89.904	98.704	88.120	24.820	301.548
Portugalia	81.966	81.775	51.290	45.005	260.035
SUA	113.824	42.116	31.319	48.180	235.440
Cipru	36.920	33.106	29.120	40.300	139.446
Kazakhstan	27.666	36.000	23.325	46.420	133.411
Canada	0	89.277	14.405	11.400	115.082
Austria	79.018	25.000	0	0	104.018
Olanda	0	14.500	23.227	40.580	78.307
Liban	6.580	9.000	20.481	23.680	59.742
Australia	0	21.000	0	38.600	59.600
Irlanda	32.394	8.219	11.099	0	51.712
Cehia	13.158	8.918	16.173	0	38.250
Danemarca	0	18.130	0	14.000	32.130
Brazilia	0	24.552	0	0	24.552
Macedonia	24.518	0	0	0	24.518
Republica Cehă	0	0	0	21.664	21.664
Noua Zeelandă	6.009	6.400	6.030	0	18.440
Total					20.151.648

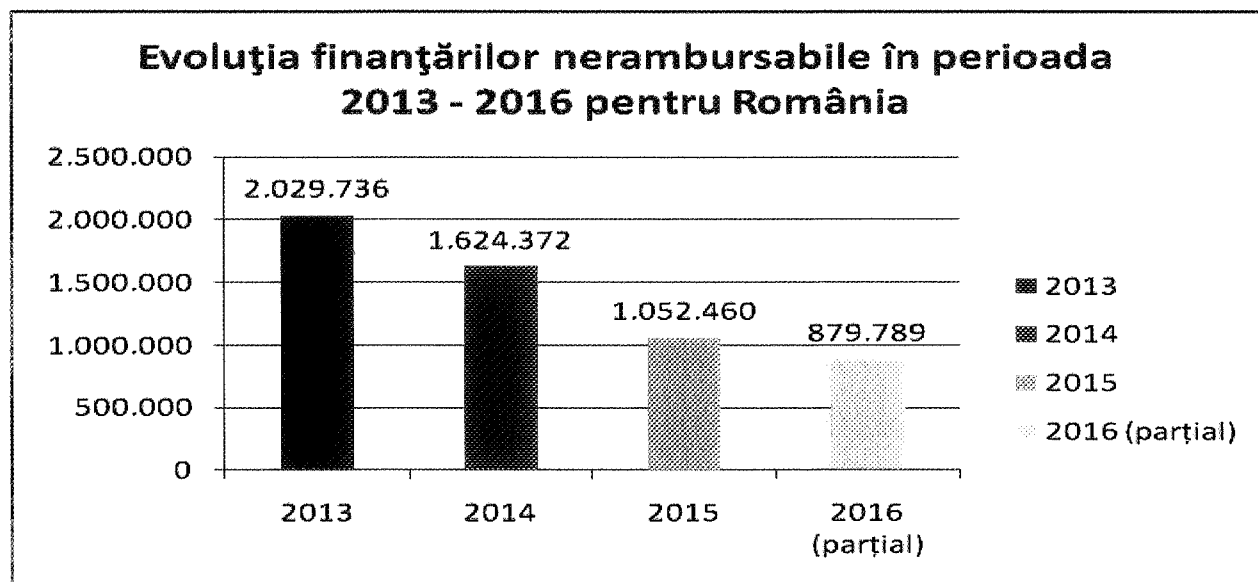
Din situația prezentată rezultă faptul că un procent de **66,64%** din totalul sumelor alocate în perioada auditată a fost accesat de organizații reprezentative ale românilor de pretutindeni dintr-un număr de **14 țări**, reprezentate grafic în continuare:

Evoluția finanțărilor nerambursabile în perioada 2013 - 2016

Totodată, activitatea de sprijinire a românilor din afara granițelor, s-a derulat și în țară prin MAE-DPRRP, prin intermediul proiectelor accesate de persoane juridice cu sediul în România.

Reprezentarea grafică a finanțărilor nerambursabile acordate programelor derulate prin DPRRP se prezintă astfel:

1.4 Evoluția indicatorilor economico-financiari care caracterizează activitatea auditată

Fondurile publice alocate DPRRP, au fost cuprinse în **contul de execuție al Ministerului Afacerilor Externe la capitolul bugetar 67.01, titlul 59 articolul bugetar 07.**

În perioada 2013 – 2016, valoarea fondurilor alocate se prezintă astfel:

-lei-

DENUMIREA INDICATORILOR	An 2013	An 2014	An 2015	An 2016 (până la 31.08.2016)
CREDITE ÎNȚIALE	10.000.000	10.000.000	9.917.000	10.200.000
CREDITE DEFINITIVE	8.840.000	9.250.000	7.617.000	-
PLAȚI EFECTUATE	7.986.361	7.519.889	6.334.772	2.208.411
ANGAJAMENTE DE PLATIT	36.955			

La nivelul anului 2013 execuția globală a bugetului alocat programului pentru sprijinirea românilor de pretutindeni a fost de **90,34%**, în anul 2014 a fost de **81,30%**, iar în anul 2015 a fost de **83,17%**.

În contul de execuție al Institutului Eudoxiu Hurmuzachi pentru Românii de Pretutindeni, fondurile publice alocate sprijinirii activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora sunt cuprinse la **titlul 59 articolul bugetar 07.**

În perioada auditată 2013 – 2016, valoarea fondurilor alocate se prezintă astfel:

-lei-

DENUMIREA INDICATORILOR	An 2013	An 2014	An 2015	An 2016 (până la 30.09.2016)
CREDITE ÎNȚIALE	95.000	116.000	506.000	755.000
CREDITE DEFINITIVE	95.000	116.000	506.000	755.000
PLAȚI EFECTUATE	94.790	108.730	436.318	729.240
ANGAJAMENTE DE PLATIT	0	0	69.682	25.760

Din datele prezentate mai sus, rezultă faptul că fondurile alocate pentru activitatea IEH au crescut anual, astfel că în anul 2016, comparativ cu 2013, s-a înregistrat o majorare de aproximativ 8 ori.

1.5 Criteriile de audit utilizate pentru evaluarea performanței

Criteriile de audit utilizate pe parcursul misiunii au fost stabilite din: legislația specifică domeniului auditat internă/internațională; indicatorii prestabiliți de către fiecare beneficiar în cadrul solicitării de finanțare depusă la DPRRP; exemple de bună practică din mediul european/internațional; studii/cercetări ale unor asociații/ONG-uri care activează în domeniul minorităților/drepturilor omului.

Criteriile de audit utilizate de echipa de audit în vederea analizei performanței activității derulate de cele două entități, au fost:

- gradul de satisfacere a nevoii persoanelor care aparțin comunităților românești de pretutindeni de a-și păstra, dezvolta și exprima identitatea lor etnică, culturală, lingvistică și religioasă;
- anvergura programelor, proiectelor sau acțiunilor derulate;
- nevoile comunităților românești de pretutindeni;
- distribuția geografică și diversitatea activităților desfășurate prin intermediul proiectelor finanțate;
- efectele multiplicatoare ale programelor, proiectelor sau acțiunilor derulate;
- coagularea organizațiilor aparținând românilor de pretutindeni și întărirea capacității de reprezentare a acestora;
- prestabilirea unor indicatorilor de eficiență specifici acțiunilor derulate;

1.6 Descrierea metodologiei de audit, a procedurilor de audit utilizate pentru colectarea, analizarea și interpretarea probelor de audit

Misiunea de audit al performanței a fost efectuată în conformitate cu standardele proprii de audit ale Curții de Conturi, elaborate în baza standardelor internaționale de audit.

Procedurile de audit utilizate pentru realizarea prezentei misiuni de audit al performanței au fost selectate în funcție de specificul activității MAE-DPRRP, avându-se în vedere obiectivele specifice stabilite în faza de planificare.

Pentru obținerea de probe de audit pe baza cărora s-au prezentat constatările, s-au formulat concluziile și recomandările, auditorii publici externi au aplicat în etapa de execuție a auditului performanței proceduri de fond, selectate în baza raționamentului profesional.

Prin procedurile de fond aplicate, auditorii publici externi au stabilit dacă activitatea auditată respectă principiile de economicitate, eficiență și eficacitate.

În etapa de execuție a auditului performanței, echipa de audit a aplicat raționamentul profesional pentru obținerea de probe suficiente și relevante care să susțină constatările și recomandările formulate în prezentul raport de audit al performanței.

Procedurile de audit utilizate în auditul performanței au fost:

- **observarea directă** a fost utilizată pentru vizualizarea rezultatelor proiectelor finalizate prin editarea de reviste, cărți, înregistrări audio și video, emisiuni de radio, evenimente, fotografii, materiale promoționale, etc.;
- **examinarea documentelor** a fost utilizată pentru verificarea documentelor existente în dosarele proiectelor derulate, pornind de la solicitările de finanțare, procedura de evaluare, selectare și aprobare a finanțărilor, documentele ce privesc derularea proiectelor finanțate, raportarea finală a proiectelor și aprobarea acestora.

Proceduri analitice de audit:

- **analiza “înainte și după”** a fost utilizată în cazul proiectelor pentru care se cunoaște sau se poate verifica stadiul înregistrat în conservarea și afirmarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase, de către românii din afara granițelor țării, astfel încât să poată fi efectuată comparația cu rezultatele înregistrate după implementarea proiectului;
- **analiza nivelului de îndeplinire a obiectivelor** a fost utilizată ca procedură de audit pentru a determina nivelul de realizare al obiectivelor declarate în etapa de solicitare a finanțării, de către organizațiile reprezentative ale românilor de pretutindeni. De asemenea, au fost identificați factorii individuali care au condus la nerealizarea sau realizarea parțială a rezultatelor proiectelor și efectul concret al rezultatelor efective înregistrate de proiectele derulate;
- **analiza cost-eficacitate** a fost utilizată ca procedură de audit pentru analiza costului proiectelor derulate, raportat la rezultatele obținute în urma derulării acestora, concomitent cu îndeplinirea obiectivelor stabilite inițial.

II. SINTEZA PRINCIPALELOR CONSTATĂRI REZULTATE ÎN URMA MISIUNII DE AUDIT AL PERFORMANȚEI

Ca urmare a derulării misiunii de audit al performanței asupra activității desfășurate pentru românii din afara granițelor, în raportul de audit au fost înscrise constatări și concluzii, care au stat la baza formulării de către echipa de audit a unor recomandări, menite să adauge un plus de valoare activității desfășurate de către instituțiile statului pentru românii din afara granițelor, și de asemenea să conducă la utilizarea în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate a fondurilor publice alocate cu această destinație.

1. EVALUAREA STRATEGIILOR, MODULUI DE FUNDAMENTARE A BUGETULUI ȘI MODULUI DE EVALUARE A PROIECTELOR

a) Ca urmare a evaluării modului de fundamentare a bugetului alocat derulării activității privind sprijinirea românilor de pretutindeni în perioada 2013-2016 a rezultat o fundamentarea inadecvată a bugetului de venituri și cheltuieli în raport de execuția bugetară anuală

Fondurile necesare finanțării activităților desfășurate pentru sprijinirea românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora **au fost solicitate și repartizate ca sume totale, la titlul 59 Alte cheltuieli, articolul bugetar 59.07 Sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora**, fapt ce conduce la situația în care **nu pot fi determinate cheltuielile efectuate în funcție de natura lor** (ex: de personal, cu bunurile și serviciile, de capital etc.) **și de caracterul economic al acțiunilor** în care acestea se concretizează.

Deși în baza legislației specifice, activitatea desfășurată de către DPRRP presupune derularea de programe anuale pentru sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, entitatea a derulat activități denumite generic *"programe"* fără a respecta condițiile impuse de legislația în vigoare ordonatorilor de credite, pentru implementarea și derularea *"programelor"*.

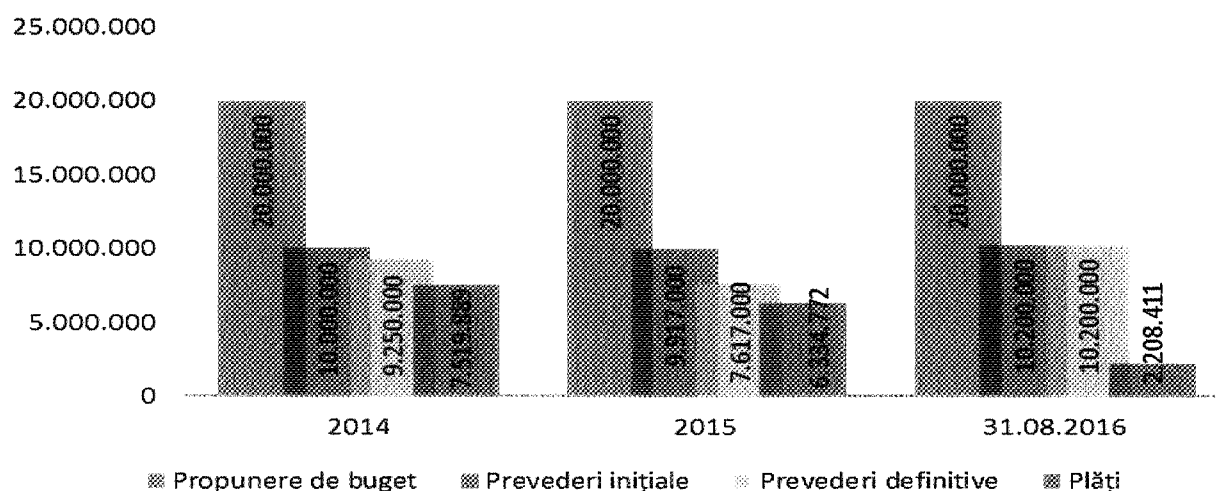
Din textul Memorandumurilor interne emise la nivelul DPRRP pentru fundamentarea bugetului, s-a constatat faptul că **propunerea necesarului de fonduri a avut drept argument creșterea numărului solicitanților de finanțări nerambursabile, și nu prioritățile stabilite în cadrul Strategiei privind Relația cu Românii de Pretutindeni.**

Ca urmare a auditului de performanță efectuat la Departamentul pentru Relația cu Românii de Pretutindeni, în baza analizei documentelor puse la dispoziție de reprezentanții acestei entități, a rezultat faptul că **în cadrul DPRRP nu a fost stabilită o legătură de tip cost –beneficiu între resursele solicitate prin proiectul de buget, resursele alocate prin buget și obiectivele anuale stabilite de entitatea auditată.**

Sumele solicitate prin propunerea de buget nu au la bază calcule, note de fundamentare sau alte elemente din care să reiasă costurile estimate pe program/acțiune proprie, fapt care a condus la o execuție bugetară propriu-zisă la un nivel redus, în medie anuală de sub 50% din valoarea fondurilor solicitate.

În fiecare an al perioadei 2013-2016, entitatea a solicitat suma de 20.000 mii lei, în condițiile în care atât plățile, cât și fondurile alocate, diferă semnificativ de la un an la altul, așa cum se poate observa și din reprezentarea grafică de mai jos:

*Situația fondurilor solicitate, alocate, utilizate în
perioada 2013 - 2016*

Concluzia auditului: dimensionarea fondurilor solicitate nu s-a realizat în concordanță cu rezultatele estimate a fi obținute în urma derulării proiectelor, ca urmare a faptului că activitatea destinată românilor de pretutindeni nu a avut la bază un set coerent de politici și acțiuni, proiectate pentru a depăși provocările cu care se confruntă românii din afara granițelor țării și pentru a atinge obiectivele pentru care se alocă finanțare de la bugetul de stat.

b) Din analiza modului în care au fost elaborate Strategia/politicile guvernamentale din domeniul relației cu românii de pretutindeni, a rezultat faptul că acestea nu au urmărit liniile directoare formulate prin programele de guvernare, fiind orientate pe identificarea unor soluții aferente cazurilor particulare

În perioada auditată 2013-2016, Parlamentul României a adoptat două programe de guvernare în cuprinsul cărora au fost cuprinse capitole distincte destinate relației cu românii de pretutindeni.

Programul de guvernare aferent perioadei 2012-2015 a fost adoptat prin HP nr.45/2012 și a vizat la **"RELATIA CU ROMÂNII DE PRETUTINDENI"** următoarea **direcție de acțiune:** *"apărarea drepturilor și libertăților românilor, afirmarea identității culturale și lingvistice, susținerea procesului de integrare, apropierea de familiile din țară și promovarea imaginii și intereselor românilor care trăiesc în afara hotarelor României."*

Ulterior, în programul de guvernare adoptat prin HP nr.45/2015 au fost prevăzute drept **obiective** la punctul *"12. Românii de pretutindeni - Implementarea de măsuri și politici care să urmărească afirmarea identității culturale și lingvistice, apărarea drepturilor, libertăților și demnității românilor, tratamentul egal și nediscriminatoriu, exercitarea completă a cetățeniei europene și eliminarea restricțiilor de pe piața muncii"*.

Entitatea a elaborat *"Strategia privind relația cu românii de pretutindeni 2013-2016"* care a fost aprobată prin ordin comun al ministrului afacerilor externe și ministrului delegat pentru românii de pretutindeni, *Strategie* care însă nu a urmărit direcțiile de acțiune și obiectivele formulate prin programele de guvernare și nu a fost propusă spre aprobare Guvernului.

Strategia privind relația cu românii de pretutindeni s-a orientat în principal pe principiul identificării soluțiilor adecvate situațiilor particulare existente în cadrul comunităților românești din vecinătatea României și din emigrație sau ale originarilor din țara noastră.

Implementarea strategiei nu a avut la bază **standarde minime privind identitatea națională în comunitățile de români din străinătate și indicatori corespunzători acestora**, astfel încât să se creeze ulterior posibilitatea monitorizării modului de implementare.

Deși standardele minime de identitate națională și indicatorii acestora trebuiau identificați, evaluați și aprobați, după intrarea în vigoare a strategiei, la nivelul entității nu a fost realizată această etapă în perioada 2013-2016, interval de timp în care au fost derulate un număr total de 666 de proiecte.

Astfel, nefiind aprobate nici standardele minime de identitate națională și nici indicatorii de atingere a acestora, în mod implicit entitatea nu a avut posibilitatea de monitorizare a implementării strategiei și deci a evaluării rezultatelor finanțării din fonduri publice.

Concluzia auditului: Aprobarea și derularea de proiecte și acțiuni pentru sprijinirea românilor de pretutindeni, în perioada 2013-2016, s-a realizat pe baza unei strategii aprobate la nivelul Ministerului Afacerilor de Externe, care însă nu a fost corelată cu programele de guvernare și care nu a cuprins politici și măsuri concrete care să conducă la afirmarea identității culturale și lingvistice, apărarea drepturilor, libertăților și demnității românilor, tratamentul egal și nediscriminatoriu, exercitarea completă a cetățeniei europene și eliminarea restricțiilor de pe piața muncii.

c) Analizarea criteriilor generale de evaluare a proiectelor depuse anual de solicitanții de finanțări nerambursabile a evidențiat faptul că acestea nu au fost dezvoltate în criterii specifice care să permită evaluarea obiectivă a acestora astfel încât să se asigure transparență și eficacitate în utilizarea fondurilor publice

Anual, în perioada 2013-2016, la nivelul DPRRP au fost emise ordine ale ministrului delegat pentru românii de pretutindeni prin care **au fost aprobate programe** privind finanțarea nerambursabilă a programelor, proiectelor și acțiunilor pentru sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora.

În baza programelor, au fost aprobate anual, prin ordine ale ministrului delegat pentru românii de pretutindeni, **ghidurile de finanțare a proiectelor depuse de solicitanți**, ghiduri care au cuprins procesul de evaluare, selectare și aprobare a cererilor de finanțare. Evaluarea cererilor depuse de solicitanți s-a realizat pe bază de punctaje acordate unui număr de **criterii generale** prestabilite.

Prin excepție, **în anul 2015 au fost stabilite punctaje pentru fiecare subcriteriu din cadrul criteriului general**, fapt care a permis comisiei de evaluare să analizeze în mod individual îndeplinirea fiecărui subcriteriu la nivelul cererii de finanțare.

Deși în cadrul ghidului de finanțare s-a prevăzut drept criteriu de eligibilitate, **asigurarea a minim 10% din valoarea finanțării nerambursabile, nu s-a specificat modalitatea de asigurare a acestei finanțări și nu s-a prevăzut condiționarea plăților efectuate în legătură cu proiectul propriu-zis.**

Spre exemplu, o parte din beneficiarii finanțărilor au justificat contribuția proprie prin cheltuielile de întreținere a sediului asociației/ organizației, acestea neavând o legătură directă cu proiectul derulat.

Au existat cazuri în care **anumite proiecte deși inițial au fost evaluate cu un punctaj maxim pentru criteriul privind continuitatea, ulterior nu au mai fost realizate.**

Concluzia auditului: Prin stabilirea doar a unor criterii generale în etapa evaluării proiectelor nu s-a asigurat o evaluare obiectivă care să asigure finanțarea celor mai competitive proiecte, fiind create premisele unor evaluări subiective, cu consecințe în utilizarea fondurilor publice cu nerespectarea celor 3 E (economicitate, eficiență și eficacitate).

2. EVALUAREA PRINCIPIILOR ECONOMICITĂȚII, EFICIENȚEI ȘI EFICACITĂȚII ÎN UTILIZAREA FONDURILOR PUBLICE ALOCATE PĂSTRĂRII IDENTITĂȚII NAȚIONALE, INFORMĂRII ȘI PROMOVĂRII INTERESELOR ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

✱ **Evaluarea principiului eficacității în utilizarea fondurilor publice** a evidențiat faptul că rezultatele obținute în cadrul proiectelor care au primit finanțare prin intermediul programelor derulate de DPRRP, nu au fost în toate cazurile la nivelul celor estimate la data solicitării finanțărilor. De asemenea, obiectivele asumate prin contractul de finanțare au fost realizate parțial sau au fost acordate avansuri pentru proiecte care nu s-au mai derulat.

Din analiza proiectelor derulate în perioada 2013-2016, a rezultat că în fiecare an la nivelul entității au fost finanțate proiecte pentru crearea și dezvoltarea de portaluri on-line destinate furnizării de informații pentru comunitățile de români care trăiesc în afara granițelor țării.

În urma derulării misiunii de audit al performanței s-a constatat faptul că a fost finanțată dezvoltarea unor platforme online destinate românilor de pretutindeni pentru care nu s-a făcut dovada funcționării efective sau, în cazul în care s-au realizat, acestea conțin date care nu mai sunt de actualitate.

Din analiza documentelor anexate (de către beneficiarii de finanțări) rapoartelor de activitate, precum și ca urmare a vizualizării informațiilor furnizate prin intermediul site-urilor on-line, a rezultat că la postarea informațiilor pe paginile web finanțate din bani publici nu a existat o preocupare pentru a furniza informații noi, de anvergură. Această afirmație se bazează pe faptul că informațiile postate nu sunt urmare unor eforturi ale beneficiarilor de finanțări ci sunt doar preluări din cadrul altor publicații de presă, accesibile de altfel publicului larg.

De asemenea unele dintre *site-urile* realizate nu conțin toate informațiile prevăzute prin obiectivele propuse inițial în cererea de finanțare. Deși prin rapoartele de activitate depuse de beneficiarii finanțărilor se face referire la numărul mare al vizitatorilor unici, în opinia echipei de audit acesta nu este cel mai relevant rezultat așteptat, deoarece **utilitatea informațiilor furnizare și frecvența accesării acestora reprezintă unul din elementele de evaluare a calității paginilor web create.**

Situația descrisă mai sus a fost generată de faptul că DPRRP nu a impus prin ghidurile de finanțare standarde minime cu privire la informațiile care urmează să fie furnizate pe platformele create sau cu privire la durata minimă de funcționare a acestor platforme.

În urma analizei comparative a **obiectivelor proiectelor**, prestabilite și asumate de solicitanți prin cererea de finanțate, și **obiectivele efectiv realizate** în urma derulării proiectelor, s-a constatat faptul că proiectele realizate au fost derulate cu dificultate sau au intervenit diverse aspecte neprevăzute inițial care au condus la neîndeplinirea tuturor obiectivelor inițiale.

Pentru exemplificare prezentăm situația proiectului finanțat în anul 2015 "*Democrație și reprezentare: Perspectivele votului electronic și prin corespondență pentru românii de pretutindeni*" către Fundația C.A.E.S.A.R. Centrul pentru Acces la Expertiza Studenților și Absolvenților Români, pentru care a fost decontată suma totală de 15.056,67 lei. În cadrul acestui proiect au fost realizate doar o parte din activități, iar la colocviile derulate în cadrul acestuia au participat un număr redus de români din diaspora (18 participanți), astfel că resursele publice alocate nu au fost utilizate în mod eficient și eficace.

De asemenea, au existat situații în care câștigătorii unor proiecte cu care au fost încheiate contracte de finanțare au renunțat la finanțarea acordată de către DPRRP.

Numărul și valoarea contractelor de finanțare încheiate, pentru care proiectele nu s-au realizat întrucât beneficiarii au renunțat la finanțare se prezintă astfel:

În anul 2013, dintr-un total de 219 contracte încheiate la nivelul DPRRP în valoare totală de 8.185.989 lei, un număr de 44 contracte în valoare totală de 1.559.978 lei au fost reziliate ulterior în cursul anului;

În anul 2014, dintr-un total de 232 contracte încheiate la nivelul DPRRP în valoare totală de 7.833.120 lei, un număr de 47 contracte în valoare totală de 1.758.544 lei au fost reziliate ulterior în cursul anului;

În anul 2015, dintr-un total de 188 contracte încheiate la nivelul DPRRP în valoare totală de 6.820.995 lei, un număr de 30 contracte în valoare totală de 1.173.104 lei au fost reziliate ulterior în cursul anului.

Au existat situații în care **entitatea a acordat avansuri** în vederea demarării inițiale a proiectelor, **însă beneficiarii nu au mai finalizat proiectele.**

În urma analizei modului de acordare a sumelor sub formă de avans în cadrul unui eșantion din contracte de finanțare nerambursabilă, încheiate la nivelul DPRRP în perioada 2013-2015, precum și a modului de justificare a avansurilor acordate de finanțator până la sfârșitul anului bugetar, au fost constatate cazuri în care unele proiecte nu au fost finalizate, iar până la finalului termenului de implementare nu au mai fost îndeplinite obiectivele prevăzute inițial în cererea de finanțare.

La data efectuării auditului, entitatea a avut de recuperat de la beneficiari, sume acordate drept avans în cadrul contractelor de finanțare, astfel:

- **Pentru contracte aprobate în anul 2013** avansurile acordate și nerecuperate au fost în sumă de **109.552,8 lei** de la 3 beneficiari;
- **Pentru contracte aprobate în anul 2014** avansurile acordate și nerecuperate au fost în sumă de **44.604 lei** de la 4 beneficiari;
- **Pentru contracte aprobate în anul 2015** avansurile acordate și recuperate parțial au fost în sumă de **73.618 lei** de la 5 beneficiari;

Situația descrisă anterior a creat premisele unor litigii între finanțator-DPRRP și beneficiarii finanțărilor, urmare cărora există un număr de 15 litigii pe rolul instanțelor de judecată.

✱ **Evaluarea principiului eficienței și economicității** în utilizarea fondurilor publice a evidențiat faptul că au fost derulate proiecte în cadrul cărora acțiunile desfășurate nu au fost în concordanță cu obiectivele programului de sprijinire a românilor de pretutindeni

În opinia echipei de audit, în anul 2013, DPRRP a cheltuit ineficient suma de 35.766,4 lei, reprezentând în principal onorarii jurnaliști, servicii de închiriere echipamente tehnice de filmare și servicii de cazare jurnaliști, fără ca aceste cheltuieli să fie justificate de îndeplinirea vreunui obiectiv destinat sprijinirii românilor din afara granițelor țării.

De asemenea, DPRRP a aprobat cererea de finanțare depusă de Asociația Română de Film și Televiziune, cu sediul în București, pentru realizarea unui proiect cu titlul "*Realizarea unui Film Documentar despre tezaurul românesc de la Moscova*". În urma evaluării proiectului, comisia a propus aprobarea acestuia, deși din descriere nu a rezultat faptul că proiectul se adresează sprijinirii unor comunități de români de pretutindeni.

În urma derulării proiectului, asociația care a realizat filmul documentar nu a precizat în raportul de activitate, dacă acest produs cinematografic a fost difuzat vreunei comunități de români din afara granițelor țării. Din documentele prezentate rezultă faptul că asociația a predat către DPRRP un număr de 375 exemplare DVD care conțin acest documentar, fără a se face însă nicio referire la activități de vizibilitate în cadrul comunităților din afara granițelor țării.

În raportul de activitate depus de asociație se specifică faptul că documentarul prezintă *”aspecte esențiale ale istoriei Tezaurului Românesc de la Moscova”* conținând informații cu caracter istoric legate de: patrimoniul restituit în anul 1956, activitatea comisiei mixte româno-ruse, poziția părții ruse, poziția părții române, puncte de vedere ale istoricilor, politicienilor și analiștilor ruși, poziția Guvernatorului BNR, culisele negocierilor româno-ruse, și româno-ucrainene pentru încheierea Tratatelor politice, fără a se preciza însă modalitatea concretă în care producția răspunde nevoilor românilor de pretutindeni.

Cauzele care au condus la neîndeplinirea obiectivelor pentru sprijinirea comunităților de români de pretutindeni au ținut de evaluarea formală a proiectului depus de asociație și de asemenea au ținut de lipsa monitorizării proiectului pe parcursul derulării acestuia.

Și în cazul proiectelor care au avut drept scop editarea de cărți, s-a constatat utilizarea inefficientă și neeconomicoasă a fondurilor publice.

În fiecare an din perioada 2013-2016 la nivelul DPRRP au fost aprobate mai multe proiecte care au avut drept obiectiv tipărirea de cărți, cărți care au fost distribuite ulterior în cadrul comunităților de români din afara țării.

Din analiza comparativă a obiectivelor stabilite prin cererile de finanțare depuse de beneficiari și a cuprinsului fiecărei cărți editate la finalul proiectului, au rezultat următoarele aspecte:

- * În cadrul cererilor de finanțare depuse la evaluare, nu a fost precizat modul de identificare a nevoilor comunităților de români pentru domeniul abordat în cadrul cărții;
- * Prin cererea de finanțare nu a fost prezentat un plan de cercetare astfel încât să poată fi identificate rezultatele așteptate ale publicațiilor;
- * Nu a fost prestabilită distribuirea cărților în raport de nevoile identificate astfel încât să poată fi cuantificat în mod real numărul exemplarelor necesar a fi tipărite;
- * Nu s-a stabilit un număr mediu de exemplare pentru tipărire astfel încât să se asigure distribuirea eficientă și eficace a acestora.

Aprobarea și acordarea în perioada 2013-2016 aceluiasi solicitant a mai multor contracte de finanțare nerambursabilă, a avut implicații în scăderea numărului de beneficiari eligibili și respectiv în utilizarea inefficientă a fondurilor publice. Procedând astfel, nu s-a creat posibilitatea multiplicării și maximizării rezultatelor obținute în urma implementării proiectelor.

Mai mult decât atât, acordând finanțare aceluiasi solicitant pentru mai multe proiecte într-un an, nu s-a asigurat într-un mod unitar sprijinirea tuturor comunităților de români care trăiesc în afara granițelor țării, anvergura proiectelor derulate fiind limitată la nivelul anumitor comunități.

În cadrul proiectelor finanțate în anul 2013 pentru editarea de cărți o editură din România a solicitat și a obținut finanțarea unui proiect pentru sprijinirea românilor de pretutindeni, care în fapt a fost reprezentat doar de editarea și tipărirea unei enciclopedii.

Editura în cauză a depus în anul 2013 la DPRRP cererea de finanțare pentru un proiect denumit: *”Românii din afara hotarelor țării. Enciclopedie ilustrată”*. Valoarea aprobată a proiectului a fost de 140.000 lei, sumă destinată pentru editarea unei enciclopedii într-un tiraj de 6.000 exemplare.

Din analiza documentelor prezentate de entitate, în ceea ce privește derularea acestui proiect, s-a constatat faptul că **editura a asigurat doar intermedierea serviciilor de editare și tipărire** a celor 6.000 de exemplare ale cărții intitulată *”Românii de lângă noi”*, entitatea decontând în final suma totală de 130.038,75 lei. Conform documentelor, editura care a primit finanțarea a achitat serviciile necesare proiectului către alți furnizori: editori și tipografii, deși obiectul principal de activitate al beneficiarului era chiar de editare și tipărire cărți.

În urma tipăririi celor 6.000 de exemplare ale enciclopediei, acestea au fost predate DPRRP-ului.

Trebuie menționat faptul că au existat cazuri când, în perioada auditată, entitatea a procedat și la achiziționarea în mod direct de cărți destinate sprijinirii românilor de pretutindeni, prin achiziția de editare și tipărire în mod direct.

Din acest motiv se poate concluziona faptul că entitatea avea posibilitatea să procedeze similar și pentru editarea volumului "Românii de lângă noi", fără a mai proceda la finanțarea unui proiect de sprijinire a românilor de pretutindeni care în fapt s-a rezumat doar la servicii de intermediere către editori și tipografii, întrucât în final distribuirea volumelor tipărite s-a realizat tot de la nivelul DPRRP.

În mod implicit, costurile finanțării acestui proiect s-au situat la un nivel mai ridicat decât în condițiile achiziției directe de către DPRRP a serviciilor de editare și tipărire, iar beneficiarul finanțării nu a asigurat un plus de valoare volumului editat.

În cazul proiectelor care au avut drept obiectiv organizarea și susținerea de cursuri pentru elevii din comunitățile românești din afara granițelor țării nu s-a asigurat eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor alocate acestora.

S-a constatat faptul că au fost alocate fonduri semnificative pentru mai multe proiecte care au avut drept activități *"susținerea de cursuri de limba română, cultură și tradiții românești în vederea păstrării identității în rândul copiilor români din afara granițelor"*.

În perioada 2013-2016, au fost organizate cursuri pentru copiii românilor în: Albania, Bulgaria, Grecia, Italia, Spania, Portugalia, Belgia, Olanda, Franța, Israel, Brazilia, Cipru, Danemarca, Germania, Scoția, SUA, Kazahstan.

În urma verificării unui eșantion din cadrul proiectelor a căror activitate a fost organizarea de cursuri, a reieșit faptul că acestea s-au derulat similar în țările menționate, fiind susținute de către persoane din cadrul comunităților de români unde au fost realizate.

Din analiza documentelor prezentate de asociațiile beneficiare, documente care au însoțit rapoartele de activitate finale, s-a constatat că desfășurarea cursurilor s-a făcut prin alegerea unor tematici aleatorii fără a avea la bază o programă elaborată de către DPRRP sau cel puțin prezentată și aprobată de entitate la depunerea cererii de finanțare.

În opinia echipei de audit era necesară aprobarea de către finanțator a unor programe de curs cu rolul de a se obține o asigurare rezonabilă cu privire la orientarea conținutului acestora spre: definirea obiectivelor generale și specifice; stabilirea subiectelor ce trebuie predate-învățate-evaluate; anticiparea metodelor și a tehnicilor de evaluare; prezentarea materialelor necesare pentru realizarea activității de învățare (manuale școlare etc.).

Neelaborarea și neaprobarea unor programe de desfășurare a cursurilor la nivelul entității a condus la imposibilitatea evaluării asupra progreselor înregistrate de beneficiarii cursurilor în domeniile studiate și de asemenea nu s-a putut determina îndeplinirea tuturor obiectivelor propuse inițial de solicitanții de finanțări.

Totodată, din proiectele verificate s-a constatat faptul că numărul elevilor care au urmat efectiv cursurile organizate în comunități a fost mult mai redus decât numărul elevilor specificați inițial în cererile de finanțare evaluate de entitate.

De asemenea, **un punct vulnerabil al acestor proiecte l-a constituit și selectarea persoanelor care predau cursurile**, întrucât aceasta s-a realizat aleatoriu fără a se pune accent pe asigurarea calității actului de predare.

Menționăm aceasta întrucât în cadrul unei acțiuni proprii derulată de entitate în anul 2016 sub denumirea *"Ambasadorii Limbii Române"*, au fost selectați pe bază de voluntariat 3 studenți, pentru a preda limba română în Republica Moldova. Selecția voluntarilor nu s-a făcut pe baza unei evaluări a pregătirii de specialitate deținută de fiecare, unul dintre aceștia nepromovând examenul de bacalaureat chiar la disciplina limba română. Cheltuielile totale ale acestui proiect au fost în sumă de 39.010 lei.

Situația creată s-a datorat necuprinderii în procedurile/ghidurile de finanțare, a unor condiții specifice programelor de instruire și neidentificării grupurilor țintă de beneficiari ai instruirilor.

Efectele finanțării proiectelor care au avut ca obiect desfășurarea de cursuri fără a urmări eficacitatea acestora au condus la neasigurarea nivelului de instruire acordat românilor de pretutindeni și neidentificarea tuturor potențialilor beneficiari ai acestor cursuri.

Concluzia auditului: nu a fost respectat principiul eficacității în utilizarea fondurilor publice întrucât proiectele vizate nu și-au atins scopul de a promova acțiuni de păstrare a identității naționale, de informare și promovare a intereselor românilor de pretutindeni. De asemenea, nu au fost asigurate condiții care să conducă la acordarea de finanțări pentru cât mai multe comunități de români din afara granițelor țării, multe proiecte având sfera de desfășurare doar pentru românii dintr-o singură comunitate, astfel încât fondurile publice alocate au fost cheltuite inefficient.

3. EVALUAREA MODULUI DE REALIZARE A ACȚIUNILOR PROPRII DPRRP PENTRU SPRIJINIREA ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI ȘI GRADUL DE REALIZARE A OBIECTIVELOR SPECIFICE ACESTOR ACȚIUNI

3.1. Nesepararea atribuțiilor de inițiere și evaluare pentru personalul DPRRP, a creat premisele lipsei de obiectivitate în cadrul etapei de evaluare a acestora

Pe lângă proiectele derulate pe baza contractelor de finanțare nerambursabilă DPRRP a derulat și acțiuni proprii, acestea fiind organizate de entitate direct pentru sprijinul românilor de pretutindeni.

În aceste cazuri, introducerea acțiunilor proprii în Programul anual, nu a fost precedată de identificarea nevoilor reale ale românilor de pretutindeni și de analize de impact, astfel că nu poate fi stabilită eficacitatea utilizării fondurilor utilizate pentru derularea acestor acțiuni.

În aplicarea prevederilor legale incidente sprijinirii românilor de pretutindeni, ministrul delegat pentru românii de pretutindeni a emis anual ordine pentru aprobarea *Procedurii de elaborare a documentațiilor, de evaluare, selectare și aprobare a programelor, proiectelor sau acțiunilor, precum și derularea și utilizarea fondurilor alocate pentru sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora* și a Ghidului de finanțare.

Din analiza efectuată de echipa de audit a rezultat faptul că în conținutul *Procedurii de evaluare* nu a fost menționată modalitatea de aprobare a acțiunilor proprii, iar în cadrul Ghidului de finanțare s-a precizat că „acțiunile proprii prevăzute în Programul anual [...] sunt inițiate de DPRRP, prin memorandum intern, la propunerea secretarului de stat al DPRRP și urmare a evaluării în cadrul Comisiei de evaluare și selectare a proiectelor”.

În urma verificării documentelor privind derularea acțiunilor proprii, a rezultat faptul că, comisia de evaluare numită în cadrul DPRRP a procedat la o evaluare formală a notelor de necesitate întocmite tot de salariați din cadrul entității.

În opinia echipei de audit, evaluarea acestor acțiuni nu a asigurat o competitivitate reală ca urmare a faptului că acestea au fost propuse spre finanțare și ulterior evaluate de către aceiași angajați.

3.2 Organizarea și derularea acțiunilor proprii desfășurate de către entitate cu nerespectarea principiului economicității în utilizarea fondurilor publice, în sensul efectuării de cheltuieli de cazare și masă majorate semnificativ de la un an la altul

În urma evaluării modului de organizare a acțiunilor proprii care au fost derulate la nivelul DPRRP în perioada auditată, a rezultat faptul că în cadrul acțiunii "*Diaspora estival*" desfășurată în anii 2013 și 2014, fondurile publice alocate au fost utilizate cu nerespectarea principiului economicității.

Menționăm aceasta întrucât în fiecare din cei doi ani, în cadrul acestei acțiuni au fost desfășurate activități similare, constând în organizarea de întâlniri ale tinerilor din diaspora pe parcursul a 2 săptămâni în luna august 2013, respectiv 1 săptămână în luna august 2014, pe litoralul românesc.

Din analiza modului de desfășurare a acțiunilor s-a constatat faptul că **peste 80% din fondurile alocate acțiunilor respective au reprezentat contravaloarea unor servicii de cazare și masă**, în detrimentul utilizării fondurilor publice pe acțiuni cu impact direct asupra consolidării și dezvoltării identității naționale și lingvistice a românilor care trăiesc în afara granițelor.

S-a constatat de asemenea, că în anul 2014 entitatea a achitat costuri semnificativ mai ridicate decât în anul precedent.

Concluziile auditului: evaluarea acțiunilor proprii s-a constituit în mod formal și subiectiv și nu a existat o analiză de impact pentru acțiunile cu caracter de repetabilitate anuală fapt care a condus implicit la utilizarea fondurilor publice în condiții de ineficacitate.

4. EVALUAREA CADRULUI LEGAL SPECIFIC DOMENIULUI AUDITAT PRECUM ȘI A MODULUI ÎN CARE ACESTA A INFLUENȚAT ACTIVITATEA PRIVIND SPRIJINIREA ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI ÎN PERIOADA 2013-2016 A EVIDENȚIAT FAPTUL CĂ ACTELE NORMATIVE NU AU FOST CORELATE, ASTFEL ÎNCÂT SĂ SE ASIGURE TOATE MECANISMELE NECESARE SPRIJINIRII ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

În perioada 2013-2016 reglementarea formelor de sprijin acordat românilor de pretutindeni a fost asigurată prin **Legea nr.321/2006** privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului Afacerilor Externe pentru această activitate și **Legea nr.299/2007**, republicată, privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni.

Prin adoptarea acestor acte normative s-au reglementat: cadrul general privind derularea proiectelor și acțiunilor destinate românilor de pretutindeni; autoritățile competente în derularea programului și atribuțiile acestora; cadrul legislativ pentru asigurarea fondurilor necesare derulării programului de sprijinire a românilor de pretutindeni.

Punerea în aplicare a celor două acte normative principale a fost asigurată anual prin emiterea de ordine ale ministrului delegat pentru românii de pretutindeni prin care au fost aprobate programe anuale privind finanțarea nerambursabilă a programelor, proiectelor și acțiunilor pentru sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, prezentate după cum urmează: OMDRP nr.333/11.03.2013; OMDRP nr.219/15.01.2014; OMDRP nr.244/20.01.2015; OMDRP nr.229/29.01.2016.

Totodată, au fost aprobate anual, prin ordine ale ministrului delegat pentru românii de pretutindeni, ghidurile de finanțare a proiectelor depuse de solicitanți.

Din analiza celor două acte normative primare, a rezultat faptul că **Legea 321/2006, adoptată inițial**, a reglementat modalitatea de acordare a finanțărilor nerambursabile asociațiilor, fundațiilor, organizațiilor, instituțiilor și altor persoane fizice și juridice reprezentative aparținând comunităților românești de pretutindeni din afara granițelor, dar **nu a fost corelată cu cadrul normativ instituit ulterior prin Legea 299/2007** în cadrul căruia au fost reglementate forme și modalități mai complexe de sprijin pentru românii din afara granițelor.

Deși prin Legea 299/2007 au fost reglementate atribuțiile Institutului Eudoxiu Hurmuzachi pentru românii de pretutindeni, modalitatea de realizare a acestora nu a fost coroborată cu obiectivele programelor anuale privind finanțarea nerambursabilă acordată prin intermediul DPRRP.

Concluziile auditului: prin legislația specifică, nu s-au prevăzut toate mecanismele prin care să se asigure finanțarea proiectelor depuse de organizațiile românilor de pretutindeni în concordanță cu structura actuală a comunităților de români ce trăiesc în afara granițelor țării și a acțiunilor organizate de entitate în concordanță cu cele derulate la nivelul Institutului Eudoxiu Hurmuzachi pentru românii de pretutindeni, neasigurându-se astfel derularea cu eficiență a sprijinului acordat românilor de pretutindeni.

5. EVALUAREA CONTROALELOR EFECTUATE DE CĂTRE DPRRP ASUPRA MODULUI DE UTILIZARE A FONDURILOR DESTINATE PROGRAMULUI DE SPRIJINIRE A ROMANILOR DE PRETUTINDENI A RELEVAT FAPTUL CĂ ACESTEA NU AU FOST ADECVATE, ÎN SENSUL CĂ NU S-A ASIGURAT UN FEED-BACK OBIECTIV PRIVIND UTILIZAREA EFICIENTĂ ȘI EFICACE A FONDURILOR ALOCATE PROIECTELOR

În conformitate cu dispozițiile art. 4 din O.G. nr. 119/1999, republicată, privind controlul intern și controlul financiar preventiv, conducătorul instituției publice are obligația de a asigura supravegherea continuă a tuturor activităților și de a acționa corectiv, prompt și responsabil ori de câte ori se constată încălcări ale legalității și regularității în efectuarea unor operațiuni sau în realizarea unor activități în mod neeconomic, ineficace sau inefficient.

Pentru punerea în practică a dispoziției legale menționate anterior, în Strategia națională privind relația cu românii de pretutindeni, DPRRP avea obligația de a realiza o monitorizare directă și indirectă a proiectelor, prin utilizarea, în special, a următoarelor metode:

- Vizite în teren;
- Colectare de date;
- Rapoarte financiare și narative;
- Analize preliminare și finale de impact (pentru fiecare ciclu de monitorizare).

Potrivit strategiei menționate, monitorizarea implementării acesteia urma să fie realizată în funcție de standardele minime privind identitatea națională în comunitățile de români din străinătate și indicatorii corespunzători.

Raportat la aspectele menționate anterior, s-a constatat faptul că monitorizarea nu s-a putut realiza conform prevederilor strategiei și ale OG nr. 119/1999, republicată, întrucât **nu au fost elaborate standardele minime, care reprezentau criteriile necesare pentru monitorizarea utilizării eficiente și eficace a fondurilor alocate proiectelor.**

De asemenea, la nivelul entității nu au fost identificați indicatori de impact general și specific, care să cuantifice consecințele directe ale proiectelor finanțate din fonduri publice și interacțiunea acestora cu destinatarii.

Strategia a prevăzut realizarea de evaluări intermediare prin rapoarte de monitorizare pentru proiectele derulate.

Raportat la această cerință, s-a constatat faptul că evaluările intermediare pe proiecte nu au fost realizate și pe cale de consecință nu au fost întocmite rapoarte de monitorizare în accepțiunea *Strategiei*.

Din documentele puse la dispoziție de structura auditată, s-a constatat faptul că deplasările efectuate de către reprezentanții DPRRP în vederea monitorizării proiectelor nu au avut la bază analize de impact intermediare și finale, recomandări pentru realizarea impactului așteptat, anvergura proiectelor, impactul acestora etc.

În plus, nu au fost identificate criteriile în funcție de care au fost aprobate deplasările în vederea monitorizării proiectelor (sume alocate, impact, adresabilitate etc.).

În anul 2014, au fost efectuate 11 deplasări în vederea monitorizării a 26 de proiecte dintr-un total de 185 de proiecte finanțate, a căror valoare totală finanțată de către DPRRP a fost de 684.889,51 lei, ceea ce reprezintă 13,06% din valoarea plăților efectuate de entitatea auditată.

Concluzia auditului: monitorizarea derulării contractelor de finanțare nu și-a atins scopul, în sensul că nu au fost obținute informații adecvate în vederea fundamentării deciziilor cu privire la utilizarea eficientă a fondurilor.

6. EVALUAREA ACTIVITĂȚII DERULATE LA NIVELUL INSTITUTULUI "EUDOXIU HURMUZACHI" PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI, ÎN PERIOADA 2013-2016

Susținerea românilor de pretutindeni este o activitate care constituie atributul a două entități publice din cadrul Ministerului Afacerilor Externe, respectiv MAE-DPRRP și IEH, entități care, conform actelor normative de organizare și funcționare, au atribuții similare.

Din analiza legislației în vigoare cu incidență asupra activității derulate de MAE, cu privire la sprijinirea românilor de pretutindeni, a rezultat faptul că atât DPRRP cât și IEH funcționează în acest scop.

Astfel, potrivit art. 13 alin. (1) din Legea nr. 299/2007 institutul este instituție publică de interes național, cu personalitate juridică proprie, cu atribuții în:

- asigurarea promovării valorilor culturii naționale în rândul comunităților românești autohtone din vecinătatea României;
- asigurarea, prin anul pregătitor, a cadrului necesar pentru însușirea limbii, culturii și a civilizației românești de către bursierii statului român;
- perfecționarea cadrelor didactice care predau limba română/în limba română în comunitățile românești din vecinătatea României;
- realizarea de studii, analize, cercetări privind comunitățile românești din vecinătatea României, în parteneriat cu instituții publice și organizații neguvernamentale de profil;
- organizarea de evenimente cu caracter cultural, artistic, științific, educațional, documentar, cu preponderență pentru tinerii români din comunitățile aflate în vecinătatea României, în colaborare cu alte instituții de specialitate;
- dezvoltarea de activități specifice, în beneficiul culturii, al civilizației naționale și al imaginii României în lume;
- conceperea de proiecte și programe educaționale pentru membrii comunităților românești de pretutindeni;
- editarea unor lucrări de referință privind problematica comunităților românești.

În îndeplinirea atribuțiilor conferite de lege pentru derularea acțiunilor specifice, prin HG 857/2013 s-a aprobat organizarea și funcționarea Institutului Eudoxiu Hurmuzachi pentru românii de pretutindeni, instituție publică finanțată din venituri proprii și subvenții de la bugetul de stat, alocate în perioada 2013-2016, prin bugetul MAE.

Din analiza indicatorilor prezentați, rezultă faptul că în anul 2016 IEH a beneficiat de o finanțare semnificativ superioară față de cea din anii anteriori și pe cale de consecință a derulat un număr dublu de acțiuni.

Evaluarea cadrului legal specific domeniului auditat precum și a modului în care acesta a influențat activitatea privind sprijinirea românilor de pretutindeni în perioada 2013-2016 a relevat următoarele:

a) În cadrul Strategiei privind relația cu românii de pretutindeni, aprobată în anul 2013, la nivelul Ministerului Afacerilor Externe - forul coordonator al activităților derulate, nu au fost cuprinse obiective și acțiuni de realizat la nivelul IEH.

Cadrul legislativ care reglementează sprijinul acordat românilor de pretutindeni, în speță Legea nr.299/2007, prevede în mod expres la art.7 din lege, atribuțiile DPRRP iar la art.13 alin.(2) din lege, atribuțiile IEH.

Cu toate acestea Strategia, aprobată la nivelul MAE, a desemnat drept structură guvernamentală de implementare a strategiei doar Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni:

În cadrul strategiei aprobate prin ordinul comun al ministrului afacerilor externe și al ministrului delegat pentru relația cu românii de pretutindeni pentru perioada 2013-2016 nu au fost integrate direcții de acțiune de realizat la nivelul IEH pentru sprijinirea românilor din comunitățile autohtone din vecinătatea României, fapt pentru care **IEH și-a dezvoltat un plan strategic propriu de dezvoltare.**

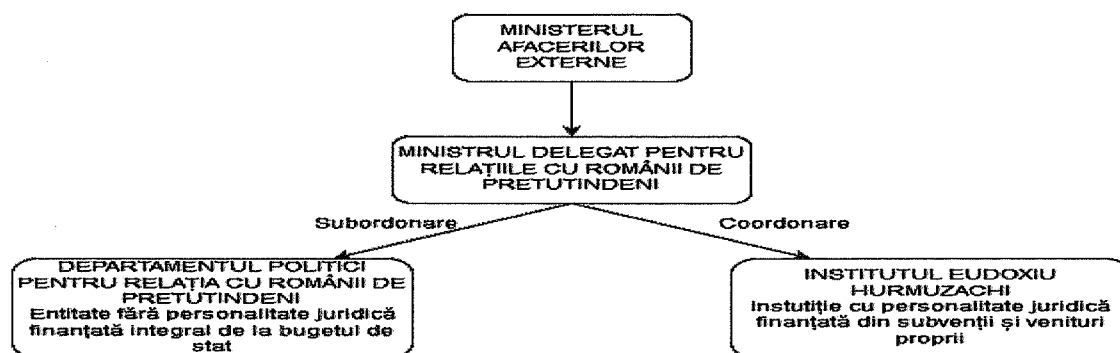
b) Cadrul normativ care reglementează activitatea auditată, precum și structura organizatorică a entităților abilitate să realizeze atribuțiile conferite de lege, nu asigură premisele realizării în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate a obiectivelor stabilite în acest domeniu

Actele normative care stau la baza desfășurării activității DPRRP și IEH, nu delimitează, fără echivoc, atribuțiile celor două instituții în ceea ce privește sprijinul acordat românilor de pretutindeni.

Potrivit dispozițiilor Ordinului SGG 400/2015 pentru aprobarea Codului controlului intern/managerial al entităților publice, pct. 4.2.1. din Standardul 4 – Structura organizatorică, structura organizatorică privind sprijinirea românilor de pretutindeni trebuia stabilită astfel încât să servească realizării în condiții de eficiență, eficacitate și economicitate a obiectivelor stabilite în acest domeniu.

Totodată, pct. 4.2.5. din același standard prevede obligația conducerii entității publice să analizeze și să determine periodic gradul de adaptabilitate a structurii organizatorice la modificările intervenite în interiorul și/sau exteriorul entității.

Structura organizatorică a entităților din cadrul MAE cu atribuții în domeniul auditat este prezentată în schema de mai jos:

Astfel, deși ambele entități publice sunt legate organizatoric și funcțional de MAE, prin intermediul ministrului delegat pentru relația cu românii de pretutindeni, acestea sunt entități distincte care acționează individual în realizarea aceluiași scop, respectiv de sprijinire a românilor de pretutindeni.

Acest fapt a condus la derularea unor proiecte și acțiuni similare de către cele 2 entități publice, respectiv:

- ✦ finanțarea unor asociații în vederea organizării de cursuri de limba română (DPRRP) și contractarea de servicii de predare a limbii române (IEH);
- ✦ finanțarea unor asociații în vederea editării, achiziției și distribuirii de cărți, manuale (DPRRP) și contractarea de servicii de editare a unor lucrări (manuale) comunităților românești (IEH);
- ✦ organizarea de evenimente pentru românii de pretutindeni, direct sau prin asociații (DPRRP) și în colaborare cu alte instituții (IEH);
- ✦ dotarea bibliotecilor românilor de pretutindeni cu cărți atât de către DPRRP prin finanțarea de proiecte sau acțiuni proprii, cât și prin donații de carte de la nivelul IEH.

De asemenea s-a constatat faptul că în anul 2016 atât DPRRP cât și IEH au asigurat finanțarea unor proiecte și acțiuni pentru aceleași 2 asociații, astfel:

Țara de desfășurare a proiectelor	Asociația beneficiară	Finanțare acordată la nivelul DPRRP		Finanțare acordată la nivelul IEH	
		Denumire proiect	Suma aprobată -lei-	Denumire proiect	Suma aprobată -lei-
Bulgaria	"Ave" Uniunea Etnicilor Români din Bulgaria	Funcționarea claselor pilot în limba română	35.250	Cursuri săptămânale de limbă română, cultură și spiritualitate românească (4 ore/săptămână); discuții libere cu participanții, vizionare de materiale didactice video;	33.490
		Centrul de informare și logistică din Vidin	29.640	Excursii tematice la obiective turistice din Craiova, Tg.Jiu, Tismana, Orșova, Drobeta Turnu Severin, pentru tinerii etnici români, din regiunea Vidin, Bulgaria	17.426
Serbia	Asociația pentru cultura românilor-vlahilor din Serbia "Ariadnae Filum"	Centre cultural-educative ale Românilor Timonicieni	39.900	Întâlniri, dezbateri și mese rotunde cu etnicii români/vlahi din 34 de localități cu populație majoritar românească din Timoc.	29.464
		Caravana culturii și tradițiilor populare românești în Timoc a IV-a ediție	34.700		

Din atribuțiile celor două structuri organizatorice rezultă faptul că atribuțiile definite pentru DPRRP la modul general, integrează și atribuțiile conferite de lege IEH.

În acest sens exemplificăm:

Nr. crt.	Atribuții DPRRP Baza legală: art. 7 alin. (7) din Legea nr. 299/2007 alineatul:	Atribuții IEH Baza legală: art. 13 alin. (2) din Legea nr. 299/2007, alineatul:
1	<i>a) elaborează și aplică, în colaborare cu alte instituții cu competențe în domeniu, strategiile guvernamentale, programele și strategiile sectoriale destinate românilor de pretutindeni minorităților naționale din țările de cetățenie, pentru asigurarea drepturilor persoanelor aparținând minorității naționale românești, pe principiul reciprocității și conform normelor internaționale în materie;</i>	<i>a) promovarea valorilor culturii naționale în rândul comunităților românești autohtone din vecinătatea României;</i>
2	<i>d) dezvoltă parteneriate cu asociațiile și organizațiile reprezentative ale românilor care trăiesc în afara granițelor, prin acordarea de finanțări nerambursabile către entități publice sau private din țară și din afara frontierelor României, ... în vederea exercitării drepturilor culturale prevăzute de prezenta lege, inclusiv prin derularea unor proiecte specifice, în beneficiul românilor de pretutindeni;</i>	<i>f) facilitarea dialogului și a colaborării atât a personalităților românești din afara granițelor, cât și a organizațiilor reprezentative ale etnicilor români din vecinătatea României, în scopul conturării unui cadru adecvat comunicării pe segmente socioprofesionale distincte;</i> <i>e) organizarea de evenimente cu caracter cultural, artistic, științific, educațional, documentar, cu preponderență pentru tinerii români din comunitățile aflate în vecinătatea României, în colaborare cu alte instituții de specialitate;</i>
3.	<i>e) stabilește și dezvoltă raporturi de parteneriat cu structurile guvernamentale însărcinate cu problematica minorităților naționale din țările de cetățenie, pentru asigurarea drepturilor persoanelor aparținând minorității naționale românești, pe principiul reciprocității și conform normelor internaționale în materie;</i> <i>f) dezvoltă relații de parteneriat cu organizațiile și instituțiile internaționale care se ocupă de supravegherea respectării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale ;</i> <i>h) colaborează strâns cu structurile parlamentare, cultele recunoscute legal, instituțiile și organizațiile neguvernamentale cu competențe în domeniu;</i>	<i>d) realizarea de studii, analize, cercetări privind comunitățile românești din vecinătatea României, în parteneriat cu instituții publice și organizații neguvernamentale de profil;</i>

4.	<i>i) sprijină înființarea și dezvoltarea instituțiilor mass-media scrisă și audiovizuală ale românilor de pretutindeni;</i>	<i>i) editarea unor lucrări de referință privind problematica comunităților românești</i>
	<i>l) sprijină elaborarea de studii, cercetări și monografii în zonele locuite de români de pe teritoriul altor state;</i>	
5.	<i>j) sprijină casele limbii și culturii române și centrele culturale ale comunităților românești de pretutindeni;</i>	<i>b) asigurarea, prin anul pregătitor, a cadrului necesar pentru însușirea limbii, culturii și a civilizației românești de către bursierii statului român;</i>
	<i>k) sprijină consolidarea catedrelor, lectoratelor și bibliotecilor de limbă română din străinătate, precum și înființarea unor catedre de românistică;</i>	<i>c) perfecționarea cadrelor didactice care predau limba română/în limba română în comunitățile românești din vecinătatea României;</i>
		<i>h) conceperea de proiecte și programe educaționale pentru membrii comunităților românești de pretutindeni;</i>
6.	<i>m) sprijină acțiunile de cercetare, restaurare, conservare și punere în valoare a patrimoniului cultural românesc din afara granițelor României;</i>	<i>g) dezvoltarea de activități specifice, în beneficiul culturii, al civilizației naționale și al imaginii României în lume;</i>
	<i>o) asigură protejarea, susținerea și revitalizarea tradițiilor și obiceiurilor locale românești în zonele locuite de români de pe teritoriul altor state.</i>	
	<i>(8) D.R.R.P. inițiază, organizează sau sprijină orice alte acțiuni considerate necesare și oportune pentru realizarea obiectivelor prevăzute la art. 4.</i>	

Consecința lipsei unei delimitări legislative cu privire la atribuțiile DPRRP și IEH a creat posibilitatea derulării de proiecte și acțiuni concurente sau similare în cadrul activităților desfășurate la nivelul celor două entități.

Concluzia auditului: în urma evaluării activității IEH s-a constatat faptul că această instituție are un plan strategic propriu de dezvoltare, detaliat în activități concrete pe acțiuni tematice, în condițiile în care nu i-au fost definite obiective prin intermediul Strategiei privind relațiile cu românii de pretutindeni pentru perioada 2013-2016.

III. PUNCTUL DE VEDERE AL CONDUCERII MAE, REFERITOR LA ASPECTELE CONSTATATE CA URMARE A AUDITULUI PERFORMANȚEI

Conducerea Ministerului Afacerilor Externe – Departamentul Politici pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni și a Institutului Eudoxiu Hurmuzachi pentru Românii de Pretutindeni nu a avut puncte de vedere divergente față de constatările și recomandările formulate în proiectul raportului de audit al performanței.

- **Reprezentanții DPRRP** au precizat faptul că atribuțiile DPRRP s-au suprapus cu atribuțiile Institutului "Eudoxiu Hurmuzachi", datorită neconcordanțelor legislative. Recomandările formulate de echipa de audit au fost acceptate de către conducerea DPRRP, însă s-au făcut precizări că vor exista dificultăți în implementare, generate de fluctuația/lipsa personalului de specialitate.
- **Reprezentanții IEH** au specificat faptul că *Strategia* aprobată în anul 2013, privind relația cu românii de pretutindeni, la care s-a făcut referire în raport, a fost concepută numai pentru DPRRP, acesta fiind motivul pentru care nu cuprinde atribuții ale IEH.

De asemenea, s-a subliniat faptul că IEH a derulat acțiuni în mod direct sau în parteneriat cu alte instituții și nu a procedat la finanțarea unor asociații ale românilor de pretutindeni tocmai în ideea utilizării fondurilor publice în condiții de economicitate.

S-a subliniat faptul că la nivelul Ministerului Afacerilor Externe funcționează trei entități cu responsabilități în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni, respectiv: **DPRRP, Oficiul pentru Românii din Străinătate și IEH**, fiecare dintre acestea având propria strategie.

IV. MĂSURI ÎNTRERINSE ÎN TIMPUL MISIUNII DE AUDIT

În timpul misiunii de audit nu au fost întreprinse măsuri care să conducă la implementarea recomandărilor echipei de audit.

V. CONCLUZIE GENERALĂ ȘI RECOMANDĂRI

Obiectivul general, acela al sprijinirii românilor de pretutindeni, nu a fost îndeplinit sub toate aspectele semnificative, având în vedere constatările și concluziile rezultate în urma misiunii de audit al performanței asupra activităților derulate în perioada 2013-2016 prin intermediul Ministerului Afacerilor Externe (Departamentul Politici pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni și Institutul Eudoxiu Hurmuzachi pentru Românii de Pretutindeni).

Departamentul Politici pentru Relațiile cu Românii de Pretutindeni nu a demonstrat care au fost rezultatele obținute față de obiectivele stabilite pentru sprijinirea românilor de pretutindeni, motiv pentru care, în opinia echipei de audit, fondurile publice nu au fost utilizate în totalitate cu respectarea principiilor economicității, eficienței și eficacității, și în deplină concordanță cu scopul și atribuțiile pentru care a fost înființată instituția.

Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni, a desfășurat în anul 2016 un număr semnificativ de acțiuni comparativ cu perioada anterioară, fapt care s-a datorat în mare parte alocării unor resurse financiare mai mari precum și a utilizării acestora mai eficient.

În opinia echipei de audit acest fapt a fost posibil prin corelarea modului de programare a acțiunilor cu modul de desfășurare a acestora, ambele etape fiind atributul exclusiv al instituției, fapt care a creat premisele monitorizării acestora și implicit al utilizării mai eficiente a resurselor publice alocate.

RECOMANDĂRI:

- ✓ **Analizarea oportunității desfășurării activităților de sprijinire a românilor de pretutindeni într-un cadru instituțional unitar** care să cuprindă activitatea desfășurată de cele trei entități publice cu atribuții în domeniul relațiilor cu românii din afara granițelor, respectiv **Oficiul pentru Românii din Străinătate, Institutul "Eudoxiu Hurmuzachi" pentru românii de pretutindeni și Ministerul pentru Românii de Pretutindeni**, nou înființat;

- ✓ **Elaborarea unei strategii naționale privind românii de pretutindeni, supusă aprobării Guvernului**, care să cuprindă acțiuni proiectate a se desfășura pe termen mediu și lung și în care să fie implicate toate instituțiile statului cu atribuții în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni;
- ✓ **Asigurarea resurselor materiale și financiare necesare îndeplinirii atribuțiilor și obiectivelor** care fac parte din programul Institutului "Eudoxiu Hurmuzachi" **pentru românii de pretutindeni** precum și implicarea acestei instituții în implementarea programelor strategice pentru românii de pretutindeni;
- ✓ **Inițierea de demersuri care să se concretizeze în efectuarea unor analize și prognoze asupra factorilor care influențează situația românilor din afara granițelor** urmare cărora să se contureze o viziune pentru acordarea finanțărilor pe "*centre de importanță*" (număr de români, interese de dezvoltare lingvistică, științifică, economică etc);
- ✓ **Elaborarea și implementarea unei proceduri interne adecvată** fiecărui tip de program/acțiune proprie, la nivelul căreia să fie stabilite modalitățile de previzionare a fondurilor solicitate de la bugetul de stat pentru o perioadă de 3-5 ani, fapt care să conducă la o fundamentare bugetară corelată cu legislația în vigoare;
- ✓ **Evaluarea propriu-zisă a proiectelor în baza unei proceduri interne formalizate** prin care să se impună modalitatea de luare a deciziilor de finanțare, în cazul acordării de punctaje diferite, de către membrii comisiei de evaluare;
- ✓ **Detalierea criteriilor generale în funcție de anumite criterii specifice**, care să cuprindă punctaje individuale, ce vor conduce la diminuarea până la excludere a riscului de subiectivism în procesul de evaluare, finanțându-se astfel cele mai competitive proiecte;
- ✓ **Detalierea prin ghidul de finanțare a fiecărei categorii de cheltuieli solicitată** în concordanță cu fiecare activitate prevăzută a se efectua, analiza posibilității de acordare a unui punctaj pentru nivelul contribuției proprii, astfel încât acesta să fie considerat drept un criteriu de evaluare;
- ✓ **Impunerea prin ghidurile de finanțare a unor standarde minime referitoare la informațiile pe care trebuie să le conțină platformele on-line dezvoltate prin proiecte**, precizarea unor durate minime de timp de funcționare a platformelor create prin intermediul proiectelor, precum și impunerea unor condiții de asigurare a sustenabilității proiectelor în perioada ulterioară implementării;
- ✓ **Evaluarea obiectivelor propuse de solicitanți în cadrul cererilor de finanțare în raport de studiile de impact efectuate**, studii menite să evidențieze propagarea rezultatelor obținute ca urmare a derulării proiectelor;
- ✓ **Efectuarea de monitorizări în timpul derulării proiectelor aprobate și analizarea acestora și prin comparație cu raportările inițiale**;
- ✓ **Limitarea pe baza unor criterii de eligibilitate a participării beneficiarilor de finanțări care nu și-au îndeplinit obligațiile contractuale anterioare**, astfel încât să se prevină rezilierea contractelor încheiate;
- ✓ **Reanalizarea criteriilor de eligibilitate impuse prin proceduri/ghiduri de finanțare a proiectelor**, derulate la nivelul DPRRP, astfel încât să se permită accesul unui număr cât mai mare de beneficiari la alocații financiare nerambursabile din fonduri de la bugetul de stat, eventual restricționarea finanțării la nivelul unui singur proiect pe solicitant;
- ✓ **Elaborarea și implementarea de proceduri operaționale specifice care să stea la baza evaluării proiectelor ce au drept obiectiv editarea și tipărirea de cărți precum și derularea de cursuri în domeniul menținerii identității naționale în rândul comunităților de români din afara granițelor țării**;

- ✓ **Reanalizarea procedurilor/ghidurilor de finanțare a proiectelor derulate la nivelul DPRRP, astfel încât să fie introduse condiții specifice de îndeplinit de către solicitanții organizatori de cursuri** cu privire la programa cursurilor care se vor susține în comunitățile de români, precum și identificarea tuturor beneficiarilor finali ai proiectelor încă din etapa de depunere a solicitării de fonduri;
- ✓ **Inițierea de măsuri care să conducă la monitorizarea proiectelor cu valori semnificative ale finanțării**, urmărirea unui raport optim între costul monitorizării și nivelul finanțării aprobate;
- ✓ **Realizarea unui cadru legislativ și instituțional care să confere autoritate corespunzătoare** și o reală funcționare astfel încât să se asigure premisele asumate în domeniul relațiilor cu românii de pretutindeni și implicit utilizarea fondurilor publice în condiții de economicitate, eficiență și eficacitate;
- ✓ **Inițierea de măsuri care să conducă la corelarea legislației specifice** cu incidență asupra activității românilor de pretutindeni cu cerințele impuse de structura actuală a comunităților de români din afara granițelor țării.